

НАПРЯМ 2. ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА ТА ТУРИЗМ

Біткова Тетяна Вікторівна

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної кібернетики
та прикладної економіки;*

Чжен Цяньхао

*магістрант,
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-22>

ПРОЕКТ ПЕРЕХОДУ МІСТА ЦЯНЬЦЗЯН ВІД ТРАДИЦІЙНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА МОДЕЛЬ СІЛЬСЬКОГО ТА ЕКСКУРСІЙНОГО ТУРИЗМУ: PRO ET CONTRA

В останні роки в рамках глобальної трансформації сільської економіки важливою моделлю для багатьох країн стало поєднання сільського господарства і туризму, що сприяє диверсифікації та сталому розвитку територій сільськогосподарського призначення.

У Китаї необхідність трансформації сільської економіки обумовлена такими проблемами, як низька продуктивність традиційного сільського господарства, низька додана вартість сільськогосподарської продукції та відтік сільської робочої сили. Відповідно до стратегії відродження сільської місцевості уряд країни здійснює енергійну промоцію ідеї диверсифікованого розвитку сільської економіки та сприяє її модернізації та трансформації шляхом науково-технічних інновацій, індустріалізації сільського господарства і поєднання сільського господарства і туризму. Завдяки політиці державної допомоги (особливо після схваленій у 2015 р. стратегії відродження села) сільські райони не лише підняли рівень

доходів фермерів, але й значно підвищили додану вартість місцевої сільськогосподарської продукції завдяки запровадженню нових моделей туризму, таких як сільське господарство для відпочинку, екотуризм та відпочинок у сільській місцевості.

Модель «сільське господарство + туризм» у Китаї швидко розвивається, що не тільки ефективно вирішило економічні проблеми деяких сільських районів, але й призвело до покращення стану навколишнього середовища та розширення ринку й конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції.

Згідно з аналізом, представленим у [1], широко популярний у Китаю розвиток сільського туризму приносить значні вигоди і може безпосередньо сприяти покращенню сільської інфраструктури та збереженню місцевої культури.

У [2] показано, що з 2010 р. інтеграція різних галузей туризму у Китаї продовжує зростати, що свідчить про те, що сільський туризм більше не обмежується традиційною його моделлю.

Провінція Хубей розташована в центральній частині Китаю і відома своєю багатою історією, різноманітною культурою та значною роллю в економіці країни. Хубей славиться своїми мальовничими ландшафтами, зокрема Трьома ущелинами на річці Янцзи та історичними пам'ятками, такими як Вежа Жовтого Журавля та стародавні гробниці. Провінція також відома своєю кухнею, зокрема такими стравами, як гаряча локшина (по-рейганівськи).

Місто Цяньцзян характеризується своєю сільськогосподарською діяльністю, воно є великим виробником зерна та бавовни. Там знаходиться важливе нафтове родовище Цяньцзян, яке є частиною корпорації Sinopet. Потенціал видобутку нафти складає 200 мільйонів тон, природного газу – понад 9000 м³, кам'яної солі – 800 мільярдів тон. З 2001 року у Цяньцзяні почали розводити раків, і зараз їх виробляють понад 70 000 тон на рік, що становить понад 60% китайського експорту раків.

Як важливе сільськогосподарське місто в провінції Хубей, Цяньцзян має багаті водні ресурси та якісні умови сільськогосподарського виробництва. Зокрема, модель «спільного

виращування раків та рису» значно підвищила рівень використання угідь і вихідну вартість сільськогосподарської продукції.

Хоча місто Цяньцзян досягло значних успіхів у економічних перетвореннях сільської місцевості, воно все ще стикається з багатьма проблемами. По-перше, будівництво сільської інфраструктури не в повній мірі відповідає потребам промислового розвитку, особливо через відсутність транспортних, матеріально-технічних і туристичних послуг, що обмежує подальше просування комбінованої моделі сільського господарства і туризму. По-друге, структура робочої сили в сільській місцевості є відносно однобічною, не вистачає технічного та управлінського персоналу, що обмежує просування та застосування нових технологій виробництва. Крім того, рівень територіального маркетингу та брендингу сільськогосподарської продукції є невисоким.

Потенційні виклики – це:

- управління ресурсами, тобто забезпечення ефективного захисту природних і культурних ресурсів;
- економічна нерівність – треба вирішити проблему нерівності доходів, яка може виникнути внаслідок розвитку туризму;
- культурна ко-модифікація, тобто збалансований розвиток туризму зі збереженням місцевої ідентичності.

Аргументи *pro*: наявність інтегрованого ланцюжка постачань, пов'язаного з промисловістю / експортом раків; потужний потенціал економічного зростання, обумовлений моделлю поєднання сільського господарства та туризму; створення нових робочих місць та залучення молоді; гарантії розвитку інфраструктури села за рахунок інвестицій в основні фонди; підвищення туристичної привабливості міста Цяньцзян в результаті реалізації екологічних проектів і покращення якості навколишнього середовища; підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва; підтримка економічних перетворень зі сторони уряду;

Підсумовуючи, можна сказати, що місто Цяньцзян має багатий природний та культурно-історичний потенціал, економічну базу та підтримку з боку уряду, які забезпечують реалістичну можливість

трансформації традиційної сільської економіки в змішану економіку відпочинку, розваг, туризму та екскурсій.

Згідно з економічними даними міста Цяньцзян з 2013 по 2022 рік [3], ВВП міста зріс з 49.27 млрд юанів у 2013 р. до 88.665 млрд юанів у 2022 р., тобто майже удвічі. Доходи від внутрішнього туризму зросли з менш ніж 500 млн юанів у 2013 р. до 1.56 млрд юанів у 2019 р., як показано на малюнку рис. 1. Дохід від міжнародного туризму зріс із 263 500 доларів США до 6.8 мільйонів доларів у 2019 р. Однак через вплив пандемії COVID-19 дохід від внутрішнього туризму знизився до 306 млн юанів у 2022 році, а дохід від міжнародного туризму взагалі знизився до нуля. Тим не менш, загальний дохід показав, що комбінована модель сільського господарства та туризму відіграє рушійну роль для місцевої економіки.

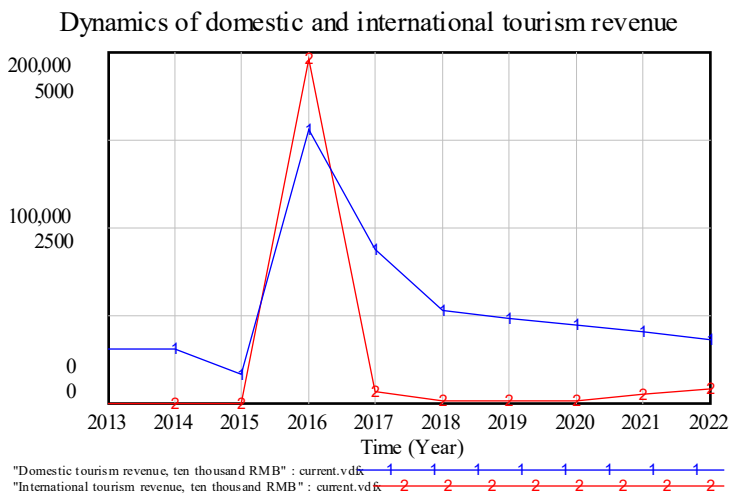

Рис. 1. Динаміка доходів від туризму, 2013–2022

Джерело: Social and economic bulletin and Statistic yearbook of Qianjiang City

Інвестиції в основні фонди соціальної сфери також є одним із важливих факторів, що впливають на економічну трансформацію села. У 2013 р. загальна сума інвестицій в основні фонди соціального призначення в місті Цяньцзян склала близько 40 млрд юанів і зростає до 44.46 млрд юанів у 2022 р.

Щоб краще зрозуміти вплив різних економічних факторів на економічну трансформацію сільської місцевості міста Цяньцзян, авторами проведено кореляційний аналіз та побудовано лінійну регресійну модель, в якій дохід від туризму виступає як залежна змінна (Y). Незалежні змінні (фактори): X₁ – вартість сільськогосподарської продукції; X₂ – інвестиції в основний капітал; X₃ – інвестиції в екологічний захист та екологічне управління; X₄ – інтенсивність блокади (карантинних заходів); X₅ – державна дотація.

Найбільші парні коефіцієнти кореляції спостерігаються між Y та X₂ (0,67) та X₃ (0,345), а якщо врахувати лаг між інвестиціями та їх результатами, то, наприклад, при лазі в 1 рік кореляція між Y та X₃ дорівнює 0,89, що тільки підтверджує очевидний факт, що інвестиції в покращення стану навколишнього середовища є, мабуть, найбільш впливовим фактором, пов'язаним зі зростанням туристичного потоку.

Результат побудови моделі множинної лінійної регресії є наступним:

$$Y = 135727.1 - 0.13X_1 - 0.01X_2 + 0.61X_3 - 56.09X_4 + 1.02X_5.$$

В цілому модель статистично значуща (R²=0.899). Наявність від'ємних коефіцієнтів можна пояснити тим, що сільськогосподарський сектор (фактор X₁, лінійний коефіцієнт незначущий) в певному сенсі конкурує з туристичним щодо використання земель; збільшення інвестицій в основний капітал (X₂) не може миттєво вплинути на доходу від туризму; а суворі карантинні обмеження (X₄) попросту зупиняють як внутрішні, так і міжнародні обміни.

Список використаної літератури:

1. Beibei L., Hongmei G., Manpin, H. (2020) Research on the development of rural tourism in China. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, vol. 500, pp. 37–44. DOI: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.201202.095/>
2. Zhou L., Zhang Y., & Li B. (2024) The Development of Rural Tourism in China: Challenges and Prospects. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, no. 13(2), pp. 1–15. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-024-01852-w>
3. China statistic yearbook 2023. Available at: <https://www.stats.gov.cn/sj/nds/2023/indexeh.htm>